

04.04.2023

Sotkamon kunta
Markkinatie 1
88600 SOTKAMO

Lausuntopyyntö 7.3.2023

Lausunto kaavan valmisteluaineistosta, Maisemakallion asemakaava, Sotkamo

Sotkamon kunta on pyytänyt lausuntoa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta Sotkamon Maisemakallion asemakaavaluonnoksesta. Asemakaavoitettava alue sijaitsee Vuokatinvaaran asemakaava-alueella Vuokatinvaaralle nousevan tien itä- ja länsipuolella. Asemakaavoitettava alue rajautuu pohjoispuolella kantatiehen 76 (Kainuuntie). Kulku uudelle RM-alueelle on kantatieltä Vuokatinvaarantien liittymän kautta, joka sijaitsee kantatiellä tiesoitteessa 76/2/0 oikea. Alueella ei ole voimassa aiempia asemakaavoja. Maisemakallion alueelle on osoitettu asemakaavassa yhteensä 29 matkailurakennusten tonttia. Kevyen liikenteen saavutettavuuden osalta alue on hyvä, sillä kantatien varrella kulkee kevyen liikenteen väylä ja asemakaavassa on suunniteltu kevyen liikenteen yhteys Kattikeskukselle. Kantatien varrella on bussipysäkit molempiin suuntiin aivan kaava-alueen kohdalla, joten alue on joukkoliikenneyhteyksinkin hyvin saavutettavissa. Maantien varrella olevan ladun paikalle on osoitettu asemakaavassa moottorikelkkareitti, joka mahdollistaa yleiskaavan mukaisen maantien ja rautatien alittavan tunnelin toteuduttua moottorikelkkojen kulkemisen Nuasjärvelle ja safarikeskukselle ilman kantatien ylittämistä tasossa. Maantiealue on osoitettu asemakaavassa kiinteistötoimituksissa muodostettujen rajojen mukaisesti.

Sitowise Oy on laatinut suunnittelualuetta koskevan melu-, runkomelu- ja tärinäselvityksen. Selvityksessä tehdyissä laskennoissa melulähteinä on huomioitu Vuokatintien (kt 76) ja Vuokatti-Lahnaslampi rataosan rautatieliikenne. Nykytilanteessa selvitysalueen päiväajan (7–22) keskiäänitaso vaihtelee välillä 49–57 dB suunnitellun matkailuasumisen alueella. Suurin keskiäänitaso sijaitsee Vuokatintien välittömässä läheisyydessä, joka on samalla alueen selvästi suurin melunlähde. Etäisyyden kasvaessa liikennemelu hiljenee. Yöajalla vastaavat arvot ovat 40–50 dB. Ennustetilanteessa ehdotetulla maankäytöllä suunnitellut rakennusmassat suojaavat pihojen eteläisiä osia, jolloin

tilanne paranee hieman. Yöaikaan kaikkien rakennusten pihojen yöajan 45 dB ohjearvo ei täyty. Laskentojen perusteella matkailurakennusten julkisivuille ei tarvitse asettaa erillistä ääneneristävyyden vaatimusta.

Kaavaselostuksen mukaan ilman toimenpiteitä melutason ohjearvot ylittyvät ennustetilanteessa 2040 yöaikaan kaikilla kaava-alueen rakennuspaikoilla ja päivälläkin valtaosalla rakennuspaikoista. Kantatien nopeusrajoituksen alentamisella 80 km/h -> 60 km/h melutason ohjearvot voidaan saavuttaa kaava-alueella muutoin, mutta korttelissa 896 melutason ohjearvot ylittyvät yöaikaan. Nopeusrajoituksen alentaminen on nähty parhaana vaihtoehtona melutason alentamiseen alueelle laaditussa meluselvityksessä, eikä nopeusrajoituksen alentamiselle ole nähty estettä liikenneturvallisuuksiryhmässä. Kaavaratkaisu lähtee siitä, että liikennemelun torjunta hoidetaan kantatien nopeusrajoitusta alentamalla laajentamalla 60 km/h nopeusrajoitusalueutta länteen vähintään suunnittelualueen kohdalle saakka. Tällä toimenpiteellä päiväaikainen melutaso pysyy ennustetilanteessakin (v. 2040) melutason ohjearvojen alapuolella. Nopeusrajoituksen alentamisen kanssa vastaava melutasojen aleneminen voitaisiin saavuttaa myös rakentamalla 1,2 m korkea meluste kantatielle ajoradan reunaan. Melukaiteen arvioidut rakentamiskustannukset ovat noin 300 000 €. Kaavaselostuksen mukaan yleiskaavan mukaisen maankäytön toteutuessa länsirinteiden alueelle ja Emäntäkoulun alueen rakentuessa asemakaavan mukaisesti on alueen nopeusrajoitusten uudelleen arviointi joka tapauksessa tarpeen, ja tehtäessä nopeuden alentaminen jo tässä vaiheessa voidaan välttää melukaiteen rakentamisesta aiheutuvat kustannukset.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue lausuu kaavaluonnoksesta seuraavaa.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen näkemyksen meluntorjunta asemakaava-alueella ei voi perustua siihen, että nopeusrajoitusta alennetaan kantatiellä. Nopeusrajoitusten tärkein tehtävä on tieliikenteen turvallisuuden lisääminen. Nopeusrajoitusta asetettaessa huomioidaan useita eri tekijöitä, kuten tieluokka, liikennemäärät, tien turvallisuushistoria sekä liittymien ja jalankulku- ja polkupyöräliikenteen määrä tienvarressa. Nopeusrajoituksen alentamista tarkasteltaessa voidaan huomioida myös liikenteen aiheuttamat meluhaitat. Maanteiden nopeusrajoituksista päättävät ELY-keskukset Väyläviraston sekä liikenne- ja viestintäministeriön ohjeiden mukaan. Nopeusrajoitusten asettaminen perustuu tieliikennelain 71 §:ään, eikä nopeusrajoituksen alentamisesta voi päättää kaavoituksessa.

Tienpitäjä voi tarvittaessa harkita nopeusrajoituksen muutosta esimerkiksi alueen maankäytön kehittyessä, mikäli se katsotaan liikenneturvallisuuden kannalta tarpeelliseksi. Tienpitäjän tulee kuitenkin huomioida erityisesti valta- ja kantateillä myös pitkämatkaisen ja raskaan liikenteen sujuvuus, ja nopeusrajoitusmuutosten vaikutus

niiden näkökulmasta. Kaikkien pääteiden nopeustavoitteen lähtökohtana on turvata jatkuva vähintään 80 km/h. Nopeusrajoituksen alentaminen ei ole myöskään ns. pysyvä ratkaisu, sillä nopeusrajoitukseen voidaan joutua tekemään muutoksia myöhemmin. Tämän vuoksi meluntorjunta ei voi perustua pelkkään nopeusrajoituksen alentamiseen. Väylävirasto on aloittanut maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivitystyön loppuvuodesta 2022, eikä vielä ole tietoa mahdollisista muutoksista ohjeeseen liittyen. Nopeusrajoitusohje määrittelee, missä raameissa alueellisesta tienpidosta vastaavat ELY-keskukset asettavat nopeusrajoitukset maanteille eli valtion tieverkolle.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue voi maankäytön kehittyessä tarkastella, onko kantatiellä 76 asemakaava-alueen läheisyydessä tarvetta alentaa nopeusrajoitusta. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa kuitenkin, että kaavakartalle tulee merkitä meluidan tai meluvallin sijainti, mikäli kunta joutuu sen jossain vaiheessa toteuttamaan meluntorjunnan vuoksi.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue näkee tärkeänä, että kaavan laatimisessa on huomioitu kestävä liikkuminen.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että mikäli kaava-alueen maankäyttö kasvaa tulevaisuudessa niin paljon, että se vaatii kantatielle 76 esimerkiksi väistötilan Vuokatinvaarantien liittymään, ELY-keskuksella ei ole mahdollisuutta väistötilan rahoitukseen. Lähtökohtaisesti kunta vastaa maankäytön maanteille aiheuttamien muutostarpeiden suunnittelusta ja toteutuksesta, toimien yhteistyössä ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Sähköisen allekirjoituksen hyväksyntä on asiakirjan lopussa. Asian on esitellyt liikennejärjestelmäasiantuntija Minna Nikula ja ratkaissut yksikön päällikkö Heino Heikkinen.

JAKELU

Sotkamon kunta

TIEDOKSI

Kainuun ELY-keskus

Tämä asiakirja POPELY/631/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/631/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nikula Minna 04.04.2023 14:45

Ratkaisija Heikkinen Heino 04.04.2023 14:51

Sotkamon kunta
Kaavoitus- ja mittaus toimisto
Markkinatie 1
88600 SOTKAMO

kirjaamo@sotkamo.fi

Lausuntopyyntö 7.3.2023

Lausunto, Maisemakallion asemakaava (kaavaluonnos 20.2.2023)

Sotkamon kunnassa on vireillä Maisemakallion asemakaavan laatiminen. Asemakaavoitettava alue sijaitsee Vuokatinvaaran asemakaava-alueella Vuokatinvaaralle nousevan tien itä- ja länsipuolella. Asemakaavan keskeisimpänä tavoitteena on suunnitella uusi matkailurakentamisen alue ja sen kytkeytyminen oleviin palveluihin sekä linjata reitit yleiskaavan maankäyttötavoitteet huomioiden.

ELY-keskuksen rooli

MRL 18 §:n 2 mom. mukaan ELY-keskuksen on valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Kainuun ELY-keskuksen tulkinnan mukaan vireillä oleva asemakaava ei ole sellainen kaavahanke, jossa käsitellään vaikutuksiltaan valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnalliset asioita. Näin ollen Kainuun ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa valvontatehtävän näkökulmasta.

MRL 18 §:n mukaan ELY-keskus lisäksi edistää mm. kunnan alueiden käytön suunnittelun järjestämistä ja huolehtii sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 3 §:n mukaan kuuluvista tehtävistä (mm. ympäristönsuojelu, luonnon monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö sekä vesivarojen käyttö ja hoito). Tästä näkökulmasta Kainuun ELY-keskus kiinnittää kaavaluonnoksessa huomiota seuraaviin asioihin:

Melu

Vireillä olevassa asemakaavaluonnoksessa on tunnistettu Vuokatintiestä (KT 76) ja Vuokatti – Lahnaslampi rataosan rautatienliikenteestä mahdollisesti aiheutuva melun leviäminen ja laadittu melumallinnuksia. Melumallinnusten mukaan niin nykytilanteessa kuin ennustetilanteessa loma-asumiselle osoitetuilla rakennuspaikoille melutason ohjearvot ylittyvät. Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) koskee sekä ulkotiloja että sisätiloja. Kaavaselostuksen mukaan ennustetilanteessa ehdotetulla maankäytöllä suunnitellut rakennusmassat suojaavat pihojen eteläisiä osia. Kainuun ELY-keskus näkee selostuksessa esitetyn arvion ristiriitaisena, kun huomioidaan, että kortteleissa 896, 898 ja 899 oleskeluun tarkoitettu ulkotila hyvin suurella todennäköisyydellä sijoittuu juuri Vuokatintien puolelle eikä rakennusmassat tässä tapauksessa suojaa

6.4.2023

riittävästi melulta. Selostuksessa on todettu, rakennusmassoja voidaan hyödyntää melusteeksi lähteen ja suojattavan kohteen välille. Kainuun ELY-keskus näkee, että itse kaavamerkinnät eivät tue tätä näkemystä riittävästi. Tulee huomioida, että yksittäinen rakennus ei välttämättä toimi riittävästi esim. piha-alueen suojana.

Kaavaselostuksessa on todettu, että ilman toimenpiteitä melutason ohjearvot ylittyvät ennustetilanteessa 2040 yöaikaan kaikilla kaava-alueen rakennuspaikoilla ja päivälläkin valtaosalla rakennuspaikoista. Asemakaavaratkaisu pohjautuu kantatien 76 nopeusrajoituksen alentamiseen, jolla on pyritty lieventämään melun vaikutuksia. Kainuun ELY-keskus ei vastaa liikennejärjestelmän toimivuudesta, liikenneturvallisuudesta eikä tie- ja liikenneoloista, joten nopeusrajoitusten käyttäminen lieventämiskeinona tulee selvittää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastualueen kanssa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on lausunnossaan 4.4.2023 ottanut kantaa edellä mainittuun asiaan. Mikäli nopeusrajoituksen alentaminen on poissuljettu vaihtoehto, kaavaratkaisua tulee muuttaa siten, että asumiseen ei kohdistu meluhäiriötä.

Tärinä

Kaavaselostuksen mukaan tärinän leviämistä suunnittelualueella on tutkittu VTT:n julkaisun laskentamallin mukaan. Lisäksi on tukeuduttu alueen lähistöllä tehtyihin tärinäselvityksiin. Rautatieliikenteen runkomelu- ja tärinäselvityksen perusteella rakennettavat kohteet eivät erityisesti vaadi tärinän huomioimista suunnittelussa tai erillisiä kaavamääräyksiä. Asemakaavaluonnoksen mukainen ratkaisu mahdollistaa kaksikerroksisten asuinrakennusten rakentamisen kaava-alueelle. Tulee huomioida, että suurimmat värähtelyt esiintyvät usein 2-5-kerroksisissa rakennuksissa. Vaikka kaavaselostuksessa tärinän vaikutuksia on arvioitu kattavasti, värähtelyn aiheuttamat mahdolliset vaikutukset kaavaratkaisun mahdollistavilla rakennuksilla ovat jääneet arvioinnista vähälle huomiolle. Kainuun ELY-keskus näkisi perusteltuna, että myös värähtelyn aiheuttamia vaikutuksia arvioitaisiin laajemmin.

Luontoarvot

Kaavoitettavalla alueella on tehty Vuokatin yleiskaavaa varten mm. luontoselvityksiä. Kainuun ELY-keskus toteaa, että kyseinen luontoselvitys on riittävä, kun huomioidaan vireillä olevan asemakaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kainuun ELY-keskus toteaa, että Pieni-Pöllyn noro A, johon kaavaselostuksessa on todettu olevan vaikutuksia, ei ole varsinaisesti vesilain tarkoittama noro, koska siinä ei ole havaittavissa virtausuomaa. Se on rinteeseen suuntautunut uomaa, jota pitkin sulamisvedet tai kovan rankkasateen vedet voivat valua. Uomassa on rehevyyden merkinä aika lailla saniaisia. Kapealti kohteella esiintyykin lehtomaista kangasta, jopa lehtoa. Alueen katkaisee kaavassa osoitettu Maisemakalliontie, joka muuttaa aluetta rakennettavan tien osuudelta, mutta tien rakentaminen ei Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kuitenkaan vaikuta uomassa

6.4.2023

tulva- ja mahdollisesti rankkasateiden aikana valuvien pintavesien valumiseen. Tien alapuolella oleva lehtomainen alue on kaavassa osoitettu luo-aluemerkinnällä. Maisemakalliontien rakentamisella ei ole hydrologisesti heikentävää vaikutusta luo-kohteeseen, sillä tien rakentamisella ei uudelleen ohjata valumavesien suuntaa.

Yleiskaavaselvitysten yhteydessä alueella ei ole todettu uhanalaista tai vaateliasta lehtokasvillisuutta. Muihin yleiskaavassa todettuihin merkittäviin luontokohteisiin ei kaavasta selostuksen arvioinnin mukaan aiheudu vaikutuksia, koska ne jäävät rakentamisen ulkopuolelle. Kainuun ELY-keskus huomauttaa, että muita noroja kuin edellä mainittua Pieni-Pöllyn noro A, ei ole tarkastettu. Todettakoon, että kaavaselostuksessa mainitun maastokatselmuksen yhteydessä on arvioitu, onko kyseinen noro vesilain tarkoittama noro ja vaikuttaisiko tien rakentaminen heikentävästi noron hydrologiaan.

Pohjavesien suojele

Kainuun ELY-keskus toteaa, että asemakaava-alueen itäisimmät osat sijaitsevat Vuokatin pohjavesialueen reunan sisäpuolella, mutta varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolella. Pääosa kaava-alueesta sijaitsee pohjavesialueen ulkopuolella, eikä pohjavesialueelle ole suunniteltu myöskään rakennuksia tai muita riskikohteita.

Maisema-arvojen huomioiminen

Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että kaavamerkinnoin ja/tai -määräyksiin voidaan ottaa kantaa, kuinka rakentaminen voidaan sopeuttaa ympäristöönsä. Tämän kaavahankkeen yhteydessä on hyödynnetty Vuokatin yleiskaavan laadinnan aikaista maisemaselvitystä. Kainuun ELY-keskus näkemyksen mukaan tämä selvitys on riittävä, kun huomioidaan laadittavan asemakaavan tehtävä ja tarkoitus ja ympäristö, mihin rakentaminen sijoittuu. Tästä huolimatta Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että maisemaselvityksessä Maisemakallion alue on huomioitu tärkeänä reunavyöhykkeenä. Jotta alueesta rakentuisi yleisilmeeltään yhtenäinen, Kainuun ELY-keskus näkisi perusteltuna, että rakennusten sopeuttamista ympäristöönsä ohjattaisiin kaavamääräyksiin luonnoksessa esitettyä tarkemmin. Tällaisia keinoja voisivat olla esim. rakennuksen harjan suunnan määrääminen ja esim. millaista kattomuotoa korttelialueella tulisi käyttää.

Kaavaselostuksen mukaan kaavan mukainen maankäyttö tulee näkymään Vuokatintielle. Maantienäkymässä alueen rakentaminen kasvattaa matkailurakentamisen osa-alueet yhteen ja tiivistää taajamakuva. Vastaavasti maisemaselvityksen mukaan Maisemakallion alue nähdään tärkeänä reunavyöhykkeenä ja Vuokatinvaaran alue kokonaisuudessaan nähdään maisemallisesti herkkänä ja alueen identiteetin kannalta tärkeänä alueena. Kaavaselostuksen kuvasta 18 (Maisemakallionkadun poikkileikkaus) syntyy vaikutelma, että rinteiden jyrkkyyden takia maanmuokkaustarpeet ovat laajat, kun aluetta toteutetaan. Jotta osallisille syntyisi riittävän selkeä kuva kaavaratkaisun vaikutuksista, Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että esim. havainnekuvat ovat tehokas keino näiden vaikutusten arviointiin.

6.4.2023

Kaavamerkinnot ja -määräykset

Sotkamon kunta on Vuokatin alueen asemakaavoissa yleisesti käyttänyt matkailuun/loma-asumiseen tarkoitetuilla alueilla joko RM tai RA-merkintää. Ympäristöministeriön oppaan 12 (Asemakaavamerkinnot ja -määräykset) mukaan RM-merkintä on lähinnä tarkoitettu osoittamaan taajama-alueen ulkopuolisia lomahotelleja, matkailukeskuksia ja vastaavia matkailua palvelevia rakennuksia. Koska vireillä olevassa asemakaavaluonnoksessa loma-asumiseen tarkoitettujen rakennuspaikat on tarkoitettu pääasiassa erillisiksi rakennuspaikoiksi, Kainuun ELY-keskus esittää harkittavaksi, että rakennuspaikkojen käyttötarkoitukset olisi tarkoituksenmukaisempaa osoittaa loma-asuntojen korttelialueina (RA) kuin matkailua palvelevien rakennusten korttelialueina (RM).

Kaavaselostuksen mukaan asemakaavaratkaisu osaltaan mahdollistaa moottorikelkkareitin johtamisen Vuokatintien ja rautatien alittavaan tunneliin. Koska kaavakartalla ei ole otettu kantaa risteämisen sijaintiin, kaavaratkaisusta on vaikea arvioida, mihin tämä selostuksessa mainittu tunneli tulisi sijoittumaan. Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että kaavamerkinnoin on mahdollista osoittaa esim. eri liikennöimismuotojen risteämisen (alittava/ylittävä) paikat.

Ilmastovaikutukset

MRL:ssä ei suoraan säädetä ilmaston muutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta, mutta mm. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin tulisi varautua. Pirkanmaan ELY-keskus on kehittänyt kaavoituksen ja maankäytön muutosten ilmastovaikutuksen arviointiin erilaisia työkaluja (Kaavoituksen ilmastovaikutukset - Ympäristöviisas Pirkanmaa (ymparistoviisas.fi):

- Ilmastokestävän kaavoituksen tarkistuslista [KILVA](#), jonka tavoitteena on auttaa kaavoittajia, päätöksentekijöitä ja kaavoitusta ohjaavia viranomaisia tekemään valintoja, joilla maankäytön suunnittelun ratkaisuja suunnataan ilmastokestäviksi.
- Kaavoituksen hiililaskuri, joka arvioi suuruusluokkatasolla kaavan tai muun suunnitelman aiheuttaman metsien ja maaperän hiilivaraston muutoksen 20 vuoden aikajänteellä nykyhetkestä.

Kainuun ELY-keskus ehdottaakin, että kunta kokeilisi tässä kaavahankkeessa, miten edellä mainittuja työkaluja voi hyödyntää vireillä olevassa kaavassa ja millaiset ilmastovaikutukset kaavahankkeella on.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäyttöasiantuntija Sirpa Lyytinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Timo Regina.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet luonnonsuojeluasiantuntija Jouko Saastamoinen ja ympäristöasiantuntija Elli Moilanen.

Tiedoksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Tämä asiakirja KAIELY/882/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/882/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lytinen Sirpa 06.04.2023 08:33

Ratkaisija Regina Timo 06.04.2023 08:40

Sotkamon kunta

kirjaamo@sotkamo.fi

Viite: Lausuntopyyntö 7.3.2023

LAUSUNTO SOTKAMON MAISEMAKALLION ASEMAKAVALUONNOKSESTA

Sotkamon kunta on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Maisemakallion asemakaavaluonnoksesta. Asemakaavoitettava alue sijaitsee Vuokatin voimassa olevan yleiskaavan 2035 alueella, Vuokatinvaaralle nousevan tien itä- ja länsipuolella. Kyseisellä alueella ei ole aikaisempaa asemakaavaa. Alueelle suunnitellaan matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta, johon tulisi 29 tonttia. Alueelle ei ole tulossa pysyvää asutusta eikä palveluja.

Asemakaavaluonnos

Asemakaavaluonnoksen kaavaselostus on laadittu selkeästi ja kattavasti. Kaavaselostuksessa on huomioitu Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat ja tarvittavat maakuntakaavamerkinnot. Näiden lisäksi Kainuun liitto pyytää erityisesti huomioimaan koko maakuntakaava-alueen koskevan liikenneturvallisuuden yleisen suunnittelumääräyksen.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, johon Vuokatin vaarajono ja rantakylät kuuluu, on inventoitu vuosina 2010–2015. Inventoinnin tulos (VAMA 2021) otettiin valtioneuvoston päätöksellä 18.11.2021 maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi. VAMA 2021 korvaa valtioneuvoston 5.1.1995 periaatepäätöksen mukaisen aiemman inventoinnin. Asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa todetaan, että maakuntakaavassa valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet perustuvat aiempaan inventointiin. Kainuun liitto tuo esille, että vireillä olevan tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä päivitetään valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet valtioneuvoston vuoden 2021 päätöksen mukaiseksi (Maakuntahallitus 28.11.2022, § 199). Asemakaava-alue sijaitsee VAMA 2021 alueiden ulkopuolella.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa asemakaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
suunnittelija

22.3.2023

Sotkamon kunta
kirjaamo@sotkamo.fi

Sotkamon Maisemakallion asemakaavaluonnos

Sotkamon kunta on pyytänyt Kainuun Museolta lausuntoa Sotkamon Maisemakallion asemakaavasta (luonnoksen päiväys 20.2.2023). Asemakaavoitettava alue sijaitsee Vuokatinvaaran asemakaava-alueella Vuokatinvaaralle nousevan tien itä- ja länsipuolella. Asemakaavan keskeisimpänä tavoitteena on suunnitella uusi matkailurakentamisen alue ja sen kytkeytyminen oleviin palveluihin sekä linjata reitit yleiskaavan maankäyttötavoitteet huomioiden.

Alueella on voimassa vuonna 2020 hyväksytty Vuokatin yleiskaava 2035 ja asemakaavoitettavalla alueella ei ole voimassa aiempia asemakaavoja. Maisemakallion alue on aiemmin kuulunut valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, mutta valtioneuvoston 18.11.2021 tekemällä päätöksellä Maisemakallion ja emäntäkoulun alue on rajattu valtakunnallisesti arvokkaan maiseman ulkopuolelle. Vuokatin yleiskaavan maisemaselvityksessä Maisemakallion alue on merkitty tärkeäksi reunavyöhykkeeksi.

Asemakaavoitettavalla alueella ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ja suunnittelualueen muinaismuistoinventointi on tehty vuonna 2016. Alueelta ei löydetty muinaismuistokohteita.

Kainuun Museo katsoo, että asemakaavan toteuttaminen ei vaaranna maisemallisia arvoja. Museolla ei ole huomautettavaa asemakaavaluonnokseen.

Kajaanissa 22.3.2023

Antti Mäkinen
museonjohtaja
044-710 0450

Jouni Väänänen
arkeologi
044-7100507

TIEDOKSI Museovirasto ja Kainuun ELY-keskus

Mielipide Maisemakallion asemakaavaluonnoksesta

Nähtävillä olevan asemakaavaluonnoksen lähtökohta, johtaa liikenne alueelle Vuokatinvaarantien kautta kahta jotakuinkin korkeuskäyriä myötäilevää väylää pitkin, on tarkoituksenmukainen ja maisemaa säästävä. Selostuksesta käy ilmi, että alueen maisema-arvot on tunnistettu ja otettu huomioon. Jotta varmistettaisiin tavoitteen välittyminen toteutusvaiheeseen asti, olisi syytä muotoilla katualueet rakentamattoman ympäristön tarjoamalla vapaudella, vaikkakin haasteelliseen maastoon, vielä tarkemmin korkeuskäyrien mukaan kaartuviksi.

Suunnittelualueen pinnanmuotojen ja maiseman säilymiseksi on hyvä, että kaavamerkinnoissä edellytetään loma-asuntojen rinnerakentamista. Rakentamisen ohjaamista ajatellen olisi syytä vielä selventää asiaa esimerkiksi pengertämistä ja täyttämistä rajoittavalla kaavamääräyksellä. Rakennusten sijoittelua elävästi varsinkin Maisemakallionkadun varrella olisi mahdollista ohjata tonttikohtaisesti korkeuskäyrät huomioivilla ohjeellisilla rakennusaloilla. Nyt luonnos saa aikaan mielikuvan tasamaan taajamasta, jossa rakennukset ovat kadun varressa kadun suuntaisesti suorassa rivissä. Täytyisikö ehto rakennusalan sivuun kiinni rakentamisesta, jos esimerkiksi vain rakennuksen kulma koskettaa rakennusalan rajaa?

Vuokatintien liikennemelun vaikutusten torjumiseksi luonnollisin vaihtoehto on tien nopeusrajoituksen alentaminen. Melukaiteen rakentaminen olisi kallista ja se olisi omiaan muuttamaan tiemaisemaa ei-toivotulla tavalla.

Suunnittelualue sijaitsee keskeisen moottorikelkkareitin varrella. Selostuksessa on aiheellisesti kiinnitetty huomiota reitin liikenneturvallisuuteen ja kehittämiseen osana virkistys- ja matkailupalveluja, mutta ei kelkkailusta uusille vapaa-ajanasunnoille ja virkistysalueille kantautuvaan meluun ja sen vaikutuksiin. Näitä olisi hyvä arvioida ja kuvata, miten ne otetaan tai on otettu suunnittelussa huomioon.

Alueen maisema ja pienimittakaavaisuus huomioon ottaen *katujen* sijasta olisivat kenties osuvampia nimet Kivilonkanpolku ja Maisemakallionpolku.

Kunioittaen

